

Remissvar: Utvidgat skydd mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet, Ds 2016:26

Sveriges Arbetsterapeuter har via Saco tagit del av departementsskrivelsen ”*Utvidgat skydd mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet, Ds 2016:26*”.

Sveriges Arbetsterapeuter företräder i stort sett alla arbetsterapeuter i Sverige, drygt 80 procent. Vi tillvaratar och driver arbetsterapeuters yrkesmässiga och fackliga intressen. Med den höga representativiteten kan vi som organisation föra arbetsterapiens och arbetsterapeuters talan i Sverige och internationellt.

Promemorian innehåller förslag till ändring i diskrimineringslagen (2008:567) avseende bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Ändringen i diskrimineringslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2017

Med bristande tillgänglighet avses att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag eller annan författning och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde samt andra omständigheter av betydelse. Från diskrimineringsförbudet om bristande tillgänglighet undantas i dagsläget företag som vid det senaste kalenderårsskiftet sysselsatte färre än tio arbetstagare inom området varor och tjänster.

I promemorian framförs att om diskrimineringsgrunden utökas till att även omfatta mindre företag, så kommer detta att medföra att fler sätter sig in i vad lagstiftningen kräver och vilka åtgärder som krävs för att öka tillgängligheten även om de inte blir föremål för anmälning. Samma förutsättningar ska vara uppfyllda för att bristande tillgänglighet ska kunna förekomma/anmålas som i nuvarande lagstiftning (missgynnande, underlåtenhet och jämförbar situation). Även den bedömning av skälighet utifrån ekonomiska och praktiska förutsättningar, och att högre krav inte går att ställa utöver annan gällande lagstiftning, ska gälla för företag med färre än tio arbetstagare.

I promemorian betonas flera gånger att det endast är enkla åtgärder som kan komma i fråga och som det kan ställas krav på, framför allt inom stöd, personlig service, information och kommunikation. Exempel som ges är att få en meny uppläst, att

varor placeras så att de inte hindrar framkomlighet, att personal är behjälplig vid hämtande/visande av varor, att kunna kommunicera via e-post eller möjligheten att få personlig service för att till exempel lösa biljetter.

Sveriges Arbetsterapeuter är i grunden positiv till förslaget att undantaget för företag med färre än tio arbetstagare tas bort i lagstiftningen, men vill framföra följande synpunkter:

Vi anser att nuvarande problematik med bedömningar som måste göras utifrån varje enskilt fall kvarstår. Problemet med att bedömningar ska göras i varje enskilt fall är att motstridiga intressen/behov ställs mot varandra. Vad som utgör en skälig tillgänglighet eller en rimlig kostnad för det enskilda företaget är fortsatt oklart, likaså den avvägning som skall göras gentemot annan lagstiftning, till exempel Plan- och bygglagen eller Lag om kollektivtrafik. Dessa problem motverkar utvecklingen mot ett universellt utformat samhälle.

Utifrån ovanstående så bedömer Sveriges Arbetsterapeuter att det utökade skyddet mot diskriminering som föreslås i promemorian kan medföra en ökad kunskap och förståelse kring bristande tillgänglighet hos såväl berörda företag/verksamhetsansvariga som i samhället i stort och att bemötande och attityder kan komma att förändras. Detta är i och för sig något mycket positivt och behövligt, men vi befarar att förslaget inte kommer att resultera i att brister i den fysiska miljön åtgärdas i någon större omfattning. Alla åtgärder för att öka möjligheten för personer med funktionsnedsättning att delta i samhället och att använda sig av utbudet av varor och tjänster är positivt, men utformningen av diskrimineringslagstiftningen vad gäller bristande tillgänglighet som diskrimineringsform innehåller för många undantag och förbehåll vilket gör att den önskade effekten riskerar att utebli.

Avslutningsvis vill vi tydliggöra att arbetsterapeuter är en profession som har kunskap om hur vi på samhällsnivå och individnivå kan skapa förutsättningar för fysisk och kognitiv tillgänglighet. Detta är en kompetens som borde användas i högre grad i förebyggande arbete mot bristande tillgänglighet inom myndigheter såsom Diskrimineringsombudsmannen och Myndigheten för delaktighet, men även av arbetsgivare inom den offentliga såväl som den privata sektorn.

Sveriges Arbetsterapeuter

Ida Kåhlin

Förbundsordförande

08-507 488 03 (direkt)

ida.kahlin@arbetsterapeuterna.se